

Vlaamse
overheid

Vlaamse
overheid

Beleidsforum

Decreet over de programmatische aanpak stikstof (‘Stikstofdecreet’)

22 februari 2024

Praktisch

- ▶ Documenten ter beschikking gesteld
 - Opname en presentatie beleidsforum
 - Websites 'Stikstof in Vlaanderen' en 'Beleidsfora Omgeving'
- ▶ Vragen
 - via stikstof@vlaanderen.be
- ▶ Webinars en infosessies over deelaspecten Stikstofdecreet
 - Aankondiging via www.vlaanderen.be/stikstof

Situering

Emissie stikstof : NOx en ammoniak

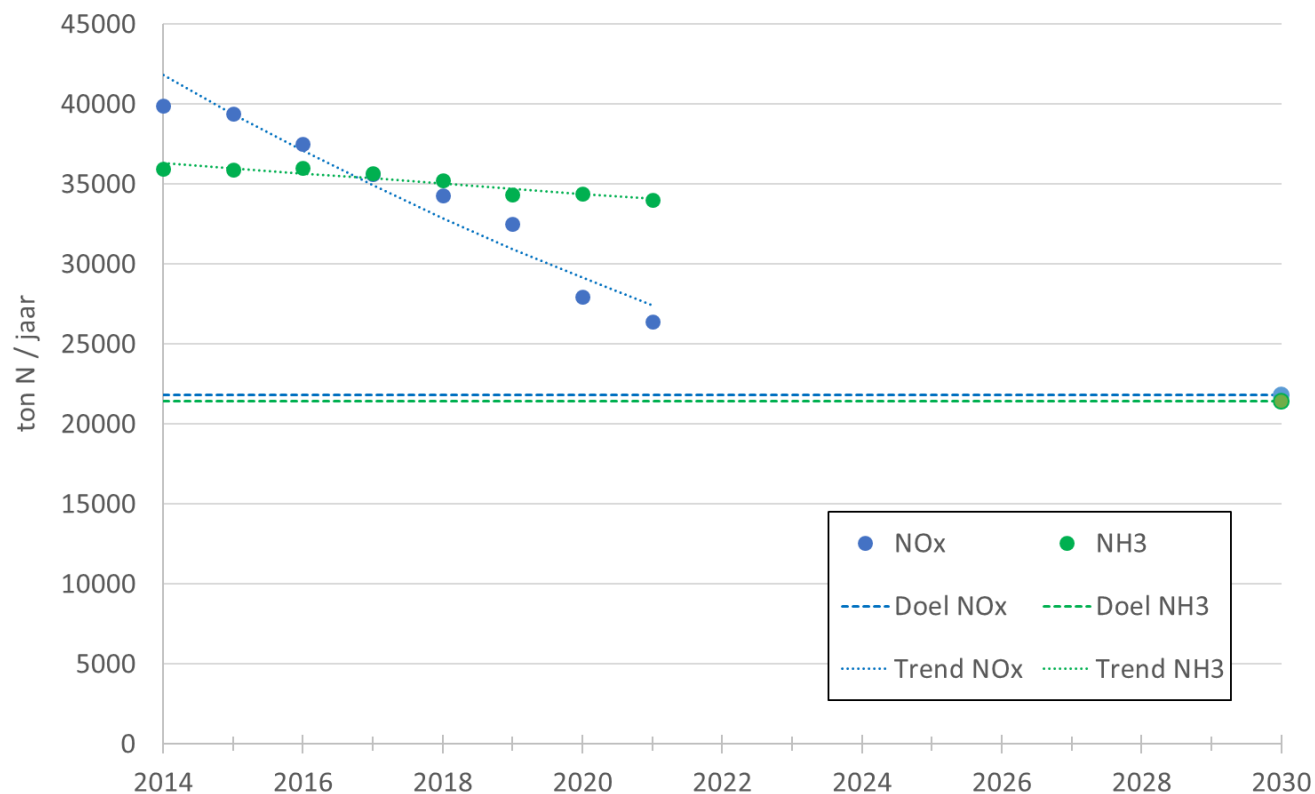
Emissie van stikstofoxiden (NOx), ammoniak (NH₃) en het totaal van beide (totaal N) in Vlaanderen in 2021.

Sector	Emissie 2021					
	NOx		NH ₃		Totaal N	
	ton N	Aandeel (%)	ton N	Aandeel (%)	ton N	Aandeel (%)
Huishoudens	1.445	5,5%	583	1,6%	2.028	3,4%
Industrie	6.180	23,4%	598	1,8%	6.778	11,2%
Energie	2.028	7,7%	9	0,0%	2.037	3,3%
Land- en tuinbouw	3.109	11,8%	32.271	95,0%	35.380	58,6%
Transport*	12.393	47,0%	390	1,1%	12.783	21,2%
Handel & diensten	568	2,2%	132	0,4%	700	1,2%
Off-road	669	2,5%	2	0,0%	671	1,1%
Totaal	26.391	100%	33.987	100%	60.378	100%

* Emissies van luchtvaart beperkt tot <3000 voet

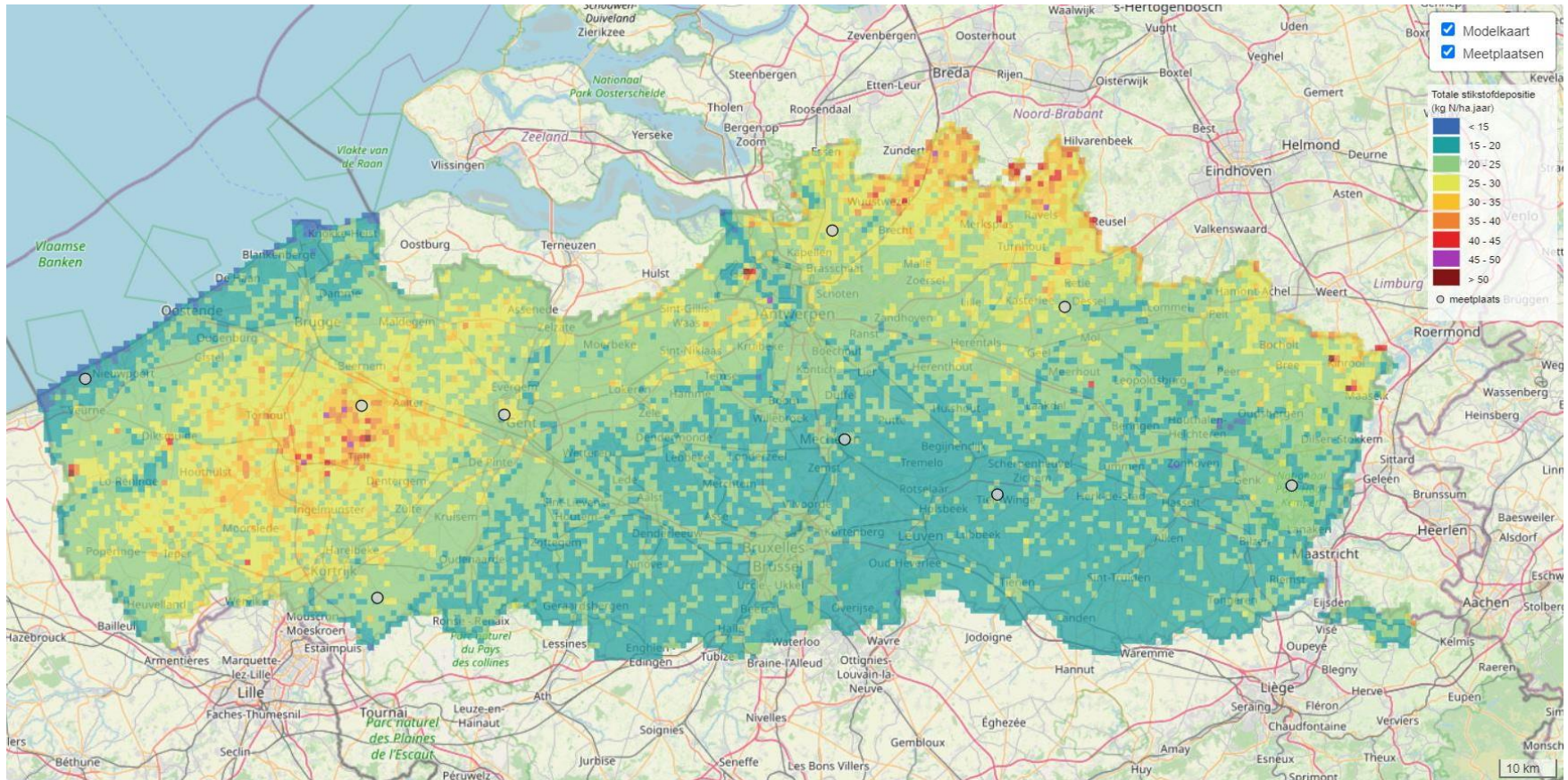
Evolutie emissie NOx en ammoniak

Jaaremissies van NOx en NH₃ in Vlaanderen

Vlaamse
overheid

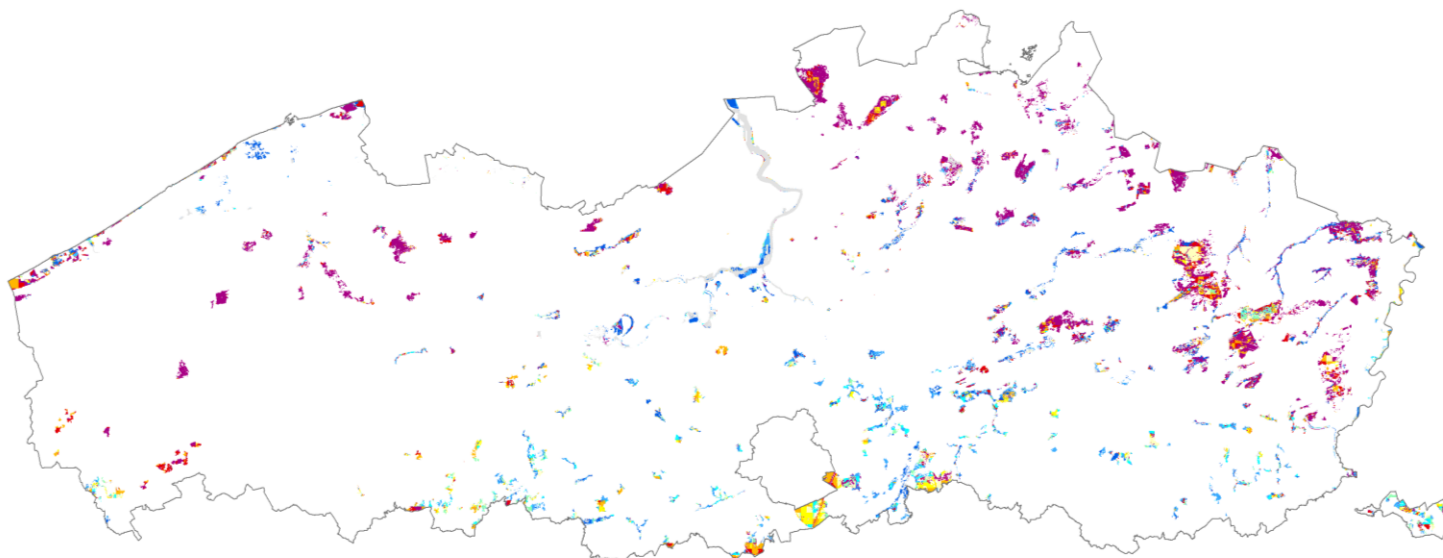
Stikstofdepositie in Vlaanderen

Vlaamse
overheid

Stikstofdepositie in SBZ-H

Stikstofdepositie in de Vlaamse Habitatrictlijngebieden in relatie tot de stikstofgevoeligheid van de aanwezige habitats (jaar 2021)

Vlaamse
overheid

Programmatische aanpak stikstof

Doelstelling PAS

- ▶ Bijdragen aan de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor Europees beschermde natuur door de impact van stikstofdepositie op Speciale Beschermingszones aangewezen in toepassing van de Habitatrichtlijn structureel en planmatig terug te dringen
- ▶ Een toekomstgericht, werkbaar en rechtszeker kader bieden voor vergunning- en toestemmingverlening, rekening houdend met ecologische, sociale en economische randvoorwaarden

Onderdelen van de PAS

1. Emissiereductie: brongerichte maatregelen om de emissie en depositie van stikstof te verminderen
2. Beoordelingskaders: kaders voor de beoordeling van de impact van stikstofdepositie van vergunningsplichtige activiteiten die NOx of ammoniak uitstoten
3. Natuurherstel: Een stikstofsaneringsplan met herstelmaatregelen voor de natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu in SBZ-H
4. Flankerend beleid: een pakket flankerende maatregelen om sectorinspanningen te ondersteunen
5. Monitoring en borging

Emissiereductie 2030

Sector	2015		2021		2030 (G8)		Verschil 2015–2030 (G8)	
	ton N	aandeel	ton N	aandeel	ton N	aandeel	ton N	% verschil
Ammoniak								
HH	551	1,5 %	583	1,7 %	610	2,9 %	60	10,8
IN	672	1,9 %	598	1,8 %	290	1,4 %	-382	-56,8
EN	4	0,01 %	9	0,0 %	4	0,02 %	0	-0,2
LB	34.177	95,5 %	32.271	95,0 %	19.991	93,6 %	-14.186	-41,5
TP	371	1,0 %	390	1,1 %	446	2,1 %	75	20,1
H&D	5	0,01 %	132	0,4 %	5	0,02 %	0	3,2
OR			2	0,0 %			0	3,2
Totaal	35.780		33.987		21.347		-14.433	-40,3
NOx								
HH	1.704	4,3 %	1.445	5,5 %	1.343	6,2 %	-360	-21,2
IN	7.912	20,0 %	6.180	23,4 %	5.866	26,9 %	-2.046	-25,9
EN	2.669	6,7 %	2.028	7,7 %	2.405	11,0 %	-264	-9,9
LB	3.327	8,4 %	3.109	11,8 %	2.520	11,6 %	-807	-24,3
TP	22.912	57,8 %	12.393	47,0 %	8.907	40,9 %	-14.005	-61,1
H&D	1.129	2,8 %	568	2,2 %	752	3,5 %	-377	-33,4
OR			669	2,5 %		%	0	3,2
Totaal	39.652		26.391		21.793		-17.859	-45,0
Totaal N	75.432		60.378		43.140		-32.293	-42,8

Stikstofdecreet en andere regelgeving

Decreet over de programmatische aanpak stikstof ('Stikstofdecreet')

- ▶ Goedgekeurd door het Vlaams Parlement op 24/01/2024
- ▶ Bekrachtigd en afgekondigd op 26/01/2024
- ▶ Treedt in werking daags na publicatie in het Belgische Staatsblad

Decreet voor tijdelijke verlenging vergunningen

- ▶ Goedgekeurd in het Vlaams Parlement op 20 dec 2023
 - ▶ Bekrachtigd op 22 dec 2023
- Milieu- of omgevingsvergunningen die aflopen voor eind 2024 kunnen via verzoek tot verlenging verlengd worden tot en met 31 december 2024
 - Als op basis van een verlengingsverzoek op basis van de vorige verlengingsregeling de termijn al werd verlengd tot 31 december 2023, geldt van rechtswege, dus zonder dat een nieuw verzoek vereist is, de verlenging tot 31 december 2024

Voorstel van decreet aangaande de ammoniakemissiereducerende maatregelen

- ▶ Ingediend in het Vlaams Parlement op 12 dec 2023
 - Bevat alle technieken en maatregelen van huidige AEA-lijst en PAS-lijst
 - Delegatie aan Vlaamse Regering voor aanpassing
 - Regeling voor testtechnieken of proefstallen (tijdelijke vergunning max. 15 jr.)
- ▶ Voorstel gedurende 3 maanden in behandeling bij Europese Commissie (TRIS-procedure)

Besluit van de Vlaamse Regering over de beoordeling van schade aan de natuur in het VEN ('VEN-besluit')

- ▶ Definitief goedgekeurd op 10 jan 2024
- ▶ Gepubliceerd in Belgisch Staatsblad op 14 feb 2024
- ▶ Treedt in werking op 24 feb 2024

Omzendbrief OMV/2023/2

- ▶ Afwegingskader en randvoorwaarden voor de toepassing van extern salderen bij vergunningsaanvragen met een stikstofimpact
- ▶ Meegedeeld aan Vlaamse Regering op 12 dec 2023
- ▶ Treedt in werking op datum inwerkingtreding Stikstofdecreet

Enkele aandachtspunten Stikstofdecreet

Verschillen tussen PAS en Stikstofdecreet

▶ Piekbelasters

- Geen onderscheid tussen 'oude' (2015) en meer recente piekbelasters
- Geen verplichte stopzetting

▶ Maatwerkgebieden

- Opmaak inrichtingsnota voor alle maatwerkgebieden: natuurmaatregelen + flankerend beleid

▶ Beoordelingskaders stikstofimpact

- Decreet bevat geen (variabele) onvergundheidsdrempel voor ammoniak
- Ook toepasbaar voor lopende dossiers en voor complexe projecten

▶ Extern salderen

- Als principe voorzien tussen veehouderijen met ammoniakuitstoot onderling en tussen stationaire NOx bronnen onderling
- Vanaf 1 januari 2025, in functie van uitkomst plan-MER

Gebruik *de minimis*drempels bij beoordeling stikstofimpact

▶ *De minimis*drempel

- Drempel waaronder betekenisvolle impact van project op SBZ-H kan uitgesloten worden → geen individuele passende beoordeling nodig op projectniveau
- Opgevat als systemische risico-drempel ingebed in een programmatische aanpak: wetenschappelijk onderbouwd & gunstig passend beoordeeld
- Gebruik drempels slechts mogelijk mits gegarandeerde daling stikstofdepositie

▶ Bepaling *de minimis*drempels

- Totale depositie die vrijgesteld wordt voor vergunningsplichtige ammoniakbronnen en NO_x-bronnen van zelfde omvang → gelijke behandeling
- Cumulatieve depositiebijdrage van alle projecten onder drempel leidt nergens binnen SBZ-H tot impact >5% van de kritische depositiewaarde → risicogrens

▶ Drempelwaarden vrijstelling individuele passende beoordeling

- Beoordelingskader ammoniak: impactscore $\leq 0,025\%$
- Beoordelingskader NO_x: impactscore $\leq 1\%$

Inhoud

- ▶ Bronmaatregelen mestverwerkingsinstallaties
 - Veehouderijen
 - Mestverwerkingsinstallaties

- ▶ Vergunningverlening
 - Beoordelingskaders stikstofimpact
 - Procedurele bepalingen

- ▶ Flankerend beleid
 - Piekbelasters
 - Maatwerkgebieden
 - Nulbemesting
 - Hervorming nutriëntenemissierechten

- ▶ Steunmaatregelen

Vlaamse
overheid

Bronmaatregelen veehouderijen en mestverwerkings- installaties

Departement Omgeving

Bronmaatregelen veehouderijen

- ▶ PAS-referentie 2030
- ▶ Bronmaatregelen voor varkens en pluimvee
- ▶ Bronmaatregelen voor rundvee
- ▶ Vrijstellingen
- ▶ Tijdelijke vergunningen

PAS-referentie 2030

▶ Wat?

- maximale ammoniakemissie, uitgedrukt in kg NH₃/jaar, die na 31 december 2030 mag plaatsvinden op de iioa

▶ Wie?

- elke varkens- pluimvee of rundveehouderij, vergund op datum inwerkingtreding decreet

▶ Hoe bepalen?

- a.h.v. ammoniakemissies in referentiesituatie 2021 waarop zowel reductiedoelstellingen als vrijstellingen worden toegepast
- praktisch: via een PAS-referentie 2030 tool

▶ Afwijking: hogere max. ammoniakemissie mogelijk o.b.v. omgevingsvergunning verleend met toepassing van beoordelingskader ammoniak

Referentiesituatie 2021

- ▶ uitgangspunt: gemiddelde veebezetting van de iioa conform gegevens van Mestbankaangifte voor productiejaar 2021
- ▶ gespecificeerd per stalsysteem waarin de dieren in kwestie gehouden werden (bv. traditioneel versus AEA-stal)
- ▶ gemiddelde veebezetting verhogen met leegstandspercentages, indien van toepassing (bijlage 1 bij decreet)
- ▶ te vermenigvuldigen met van toepassing zijnde ammoniakemissiefactoren (bijlage 1 bij decreet)
- ▶ resultaat: ammoniakemissie in 2021 (kg NH₃ in 2021)

Afwijkende berekeningsmethode voor referentiesituatie 2021

- ▶ gemiddelde veebezetting van varkens-, pluimvee- of rundveehouderij voor het jaar 2021 is niet representatief:
 - sinds het jaar 2017 investeringen gedaan inzake dierplaatsen
 - vergund na 1 jan. 2022: gemiddelde veebezetting in 2021 is 0 voor varkens, pluimvee en rundvee
 - overmachtssituatie met impact op gem. veebezetting in 2021
- ▶ Vl. Reg. bepaalt voorwaarden en regels voor afwijkende berekeningsmethode en bepaalt regels voor toewijzing dieren aan welbepaalde diercategorie van Mestbankaangifte

Afwijkende berekeningsmethode voor referentiesituatie 2021

- ▶ gemiddelde veebezetting gebruikt in afwijkende methode mag niet hoger zijn dan aantal NER waarover landbouwer op 1 jan. 2024 beschikt
aantal NER na toepassen van afromingsregels (art. 76)

Reductiedoelstellingen voor varkens en pluimvee

- ▶ ammoniakemissiereductie van 60% t.o.v. ammoniakemissies in referentiesituatie 2021 indien afkomstig van dieren gehouden in niet-AEA stal
- ▶ te realiseren tegen 31/12/2030 = PAS referentie 2030
- ▶ hoe?
 - toepassen ammoniakemissiereducerende maatregel(en)
 - verminderen aantal dierplaatsen (inclusief aanhorigheden indien ook ammoniakemissies; bv. mestopslag)
 - combinatie van beide bovenstaande
 - te realiseren binnen geheel van diersoorten varkens, pluimvee of rundvee van de veehouderij

Reductiedoelstellingen voor rundvee

- ▶ tussentijdse doelstelling:
 - iedere rundveehouderij, vergund op datum inwerkingtreding decreet, neemt uiterlijk 31/12/2025 ammoniakemissie-reducerende maatregel met min. rendement van 5%
 - alternatief: dierplaatsen verminderen of combinatie
 - op te nemen in omgevingsvergunning (via meldingsprocedure) en in Mestbankaangifte
 - geacht voldaan indien ingreep al vervat in geldende vergunning en niet in vergunningstoestand 1/1/2015

Reductiedoelstellingen voor rundvee

- ▶ indien uiterlijk 31/12/2026 reductiepercentages voor elke deelsector van de rundveehouderij geactualiseerd zijn door Vl. Reg. dient elke rundveehouder deze geactualiseerde reductiepercentages te realiseren op zijn rundveehouderij
- ▶ indien uiterlijk 31/12/2026 de reductiepercentages voor elke deelsectoren van de rundveehouderij niet geactualiseerd zijn door Vl. Reg. dient elke rundveehouder volgende reductiepercentages te realiseren op zijn rundveehouderij
 - vleesvee: niet gestegen; tussentijdse inspanning (5%) ≤31/12/25
 - melkvee: 25%
 - mestkalveren: 28%

Reductiedoelstellingen voor rundvee

- ▶ vóór de tussentijdse evaluatie en bij vergunningsaanvraag voor onbepaalde duur gelden volgende reductiepercentages:
 - vleesvee: niet gestegen, wel tussentijdse inspanning (5%)
 - melkvee: 25%
 - mestkalveren: 28%

- ▶ te realiseren:
 - t.o.v. referentiesituatie 2021
 - tegen 31/12/2030 = PAS referentie 2030

Reductiedoelstellingen voor rundvee

▶ hoe?

- toepassen ammoniakemissiereducerende maatregel(en)
- verminderen aantal dierplaatsen (inclusief aanhorigheden indien ook ammoniakemissies; bv. mestopslag)
- combinatie van beide bovenstaande
- te realiseren binnen geheel van diersoorten varkens, pluimvee of rundvee van de veehouderij

Case: PAS-referentie 2030

- ▶ leghennenbedrijf vergund op datum inwerkingtreding decreet:
 - gem. veebezetting 2021: 150.000 legkippen in niet-AEA stal (verrijkte kooi)
 - verhogen met leegstandpercentage: 10%
 - vermenigvuldigen met emissiefactor: 0,1 kg NH₃/dp.j
 - referentiesituatie 2021 = 16.500 kg NH₃/j
 - toepassen reductiedoelstelling: -60% (niet-AEA stal)
 - PAS-referentie 2030 = 6.600 kg NH₃/j

- ▶ invullen PAS-referentie 2030 kan op verschillende manieren, bv.
 - als leghennenbedrijf: 66.000 leghennen in niet-AEA stal
 - als leghennenbedrijf: 73.333 leghennen in AEA-stal P-4.3
 - als slachtkippenbedrijf: 314.286 slachtkippen in AEA-stal P-6.4
 - als geitenhouderij: 3100 melkgeiten en 775 geiten (<1j)
 - ook gemengde bedrijven mogelijk

Vrijstellingen varkens, pluimvee en rundvee

- ▶ indien voldaan aan één van onderstaande voorwaarden:
 1. veehouderijen met jaaremissie < 500 kg NH₃ en impactscore ≤ 0,025% in jaar inwerkingtreding stikstofdecreet
 2. biologische bedrijven met impactscore ≤ 1% in jaar inwerkingtreding stikstofdecreet
 3. diercategorieën waarvoor Vl. Reg. vaststelt dat er geen ammoniakemissiereducerende maatregelen vastgesteld zijn

- ▶ concreet:
 - reductiedoelstellingen niet van toepassing
 - PAS-referentie 2030 = referentiesituatie 2021

Vrijstellingen varkens, pluimvee en rundvee

- ▶ exploitant doet aangifte met een beveiligde zending aan vergunningverlenende overheid:
 - ten laatste 31 maart 2025 voor rundveehouderijen
 - ten laatste 30 september 2029 in andere gevallen
- ▶ vergunningverlenende overheid verleent vrijstelling als voldaan aan de voorwaarden
- ▶ indien vrijstelling verleend:
geldig vanaf dag na datum van kennisgeving

Vrijstellingen varkens, pluimvee en rundvee

- ▶ indien vrijstelling verleend:
 - toch ammoniakemissiereducerende maatregelen toepassen voor zover haalbaar binnen specifieke bedrijfsrealiteit
 - biologische bedrijven: verenigbaar met lastenboek bio

- ▶ VI. Reg. bepaalt:
 - nadere regels inzake implementeerbaarheid & verenigbaarheid
 - termijn van uitvoering
 - voorwaarden gebruikmaken van flankerend beleid

Tijdelijke vergunningen varkens en pluimvee

- ▶ indien niet voldaan aan PAS-referentie 2030 kan omgevingsvergunning verleend tot 31 dec. 2030:
 - iioa is geen piekbelaster EN
 - geen stijging stikstofemissies of stijging stikstofdeposities t.o.v. vergunde situatie

- ▶ belangrijk bij verdere exploitatie na 31 dec. 2030:
 - realiseren PAS-referentie 2030:
 - o.m. via ammoniakemissiereducerende technieken
 - uiterlijk 30/9/2029 aangepaste omgevingsvergunning
 - enkel via verminderen aantal dierplaatsen
 - uiterlijk 30/9/2029 melding van gedeeltelijke of volledige stopzetting
 - aantonen project hypothekeert gebiedsspecifieke neerwaartse depositietrend van NH_3 in specifieke SBZ-H niet

- ▶ bij niet tijdige realisatie PAS-referentie 2030:
 - vanaf 1 oktober 2029 ambtshalve aanpassing van omgevingsvergunning conform PAS-referentie 2030 door:
 - × verminderen aantal dierplaatsen
 - × verminderen daaraan verbonden inrichtingen, activiteiten of aanhorigheden (bv. mestopslag)

Tijdelijke vergunningen rundvee

- ▶ niet voldaan aan PAS-referentie 2030 én niet voldaan aan tussentijdse doelstelling (5% reductie): omgevingsvergunning kan verleend tot 31 dec. 2025:
 - iioa is geen piekbelaster EN
 - geen stijging stikstofemissies of stijging stikstofdeposities t.o.v. vergunde situatie

- ▶ niet voldaan aan PAS-referentie 2030 en wel voldaan aan tussentijdse doelstelling (5% reductie): omgevingsvergunning kan verleend tot 31 dec. 2030:
 - iioa is geen piekbelaster EN
 - geen stijging stikstofemissies of stijging stikstofdeposities t.o.v. vergunde situatie

Tijdelijke vergunningen rundvee

▶ belangrijk bij verdere exploitatie na 31/12/2030:

- realiseren PAS-referentie 2030:
 - o.m. via ammoniakemissiereducerende technieken
 - uiterlijk 30/9/2029 aangepaste omgevingsvergunning
 - enkel via verminderen aantal dierplaatsen
 - uiterlijk 30/9/2029 melding van gedeeltelijke of volledige stopzetting
- aantonen project hypothekeert gebiedsspecifieke neerwaartse depositietrend van NH₃ in specifieke SBZ-H niet

▶ bij niet tijdige realisatie PAS-referentie 2030:

- vanaf 1 oktober 2029 ambtshalve aanpassing van omgevingsvergunning conform PAS-referentie 2030 door:
 - × verminderen aantal dierplaatsen
 - × verminderen daaraan verbonden inrichtingen, activiteiten of aanhorigheden (bv. mestopslag)

Bronmaatregelen mestverwerkingsinstallaties

- ▶ Begrip
- ▶ Bronmaatregelen
- ▶ Evaluatie

Mestverwerkingsinstallatie in hoofdstuk 2, afdeling 3

- ▶ Art. 14, eerste lid: deze afdeling is van toepassing op “mestverwerkingsinstallaties”
- ▶ **!** Art. 14, tweede lid: in deze afdeling (3) wordt onder mestverwerkingsinstallatie verstaan:
 - Inrichting rubriek 28.3, c) of 28.5
 - Vergunde mestverwerkingscapaciteit ≥ 40.000 ton/jaar
 - Andere dan *uitsluitend* mestscheiding of biologische behandeling van de dunne fractie
- ▶ Grootste installaties + reductiepotentieel + overgrote deel ammoniakemissies binnen sector mestverwerkers

Begrip MVI in het decreet

▶ art. 2, 23°

- een bewerkings- of verwerkingseenheid als vermeld in artikel 23, §1, eerste lid, 3°, van het Mestdecreet van 22 december 2006,
- met uitzondering van de inrichtingen voor de bewerking of verwerking van dierlijke mest als vermeld in rubriek 9.3 tot en met 9.8 van de indelingslijst

O.a. beoordelingskaders hoofdstuk 3, afdeling 4

▶ art. 14

- een inrichting als vermeld in rubriek 28.3, c), of 28.5 van de indelingslijst
- met een vergunde mestverwerkingscapaciteit van minstens 40.000 ton/jaar,
- die andere activiteiten op mest uitvoert dan uitsluitend mestscheiding of de biologische behandeling van de dunne fractie

Bronmaatregelen hoofdstuk 2, afdeling 3

Bronmaatregel

▶ Wie?

- Exploitant van een MVI, cf. specifieke definitie artikel 14, tweede lid
- Vergund voor datum inwerkingtreding decreet

▶ Wat?

- 1 ammoniakemissiereducerende maatregel
- Opname in vergunning
- NIET capaciteitsvermindering

▶ Wanneer?

Uiterlijk 1 januari 2027

- ▶ Tenzij al een maatregel in de geldende vergunning die nog niet in de vergunningstoestand van 1 januari 2015 zat

Bronmaatregel (2)

- ▶ Hoe?

Voor de vergunningsplichtige verandering of bijstelling vw ter naleving van de verplichting is de meldingsprocedure op overeenkomstige wijze van toepassing.

Evaluatie

- ▶ In 2028 gaat de VR na of de doelstelling van art. 4, paragraaf 4 gehaald is:

§4. Om de emissiereducties, vermeld in paragraaf 2, te realiseren, realiseert de sector van de mestverwerkingsinstallaties zoals vermeld in artikel 14, tweede lid, minstens een reductie van de ammoniakemissie met 30% ten opzichte van de ammoniakemissie van de mestverwerkingsinstallaties in 2015.

Evaluatie (2)

▶ Als doelstelling niet gehaald:

- VR neemt bijkomende ammoniakemissiereducerende maatregelen t.a.v. MVI's (=art. 14, tweede lid)
- VR houdt daarbij rekening met reeds geleverde individuele inspanningen
- MVI reeds maatregelen ten belope van min. 30% vrijgesteld van bijkomende maatregelen
 - Onder voorbehoud dat de vrijstellingen de realisatie van de doelstelling niet onmogelijk maken

Vlaamse
overheid

Vergunningverlening

I. Beoordelingskaders voor vergunningen

Beoordelingskaders voor

- ▶ de beoordeling van de effecten van stikstofdepositie via de lucht ten aanzien van SBZ-H
- ▶ bij een
 - omgevingsvergunningsaanvraag ingediend tem 31/12/2030
 - ontwerp projectbesluit complex project vastgesteld tem 31/12/2030
 - andere beslissing die geldt als omgevingsvergunning met start procedure tem 31/12/2030

I. Beoordelingskaders voor vergunningen

- ▶ Welk beoordelingskader toepassen?

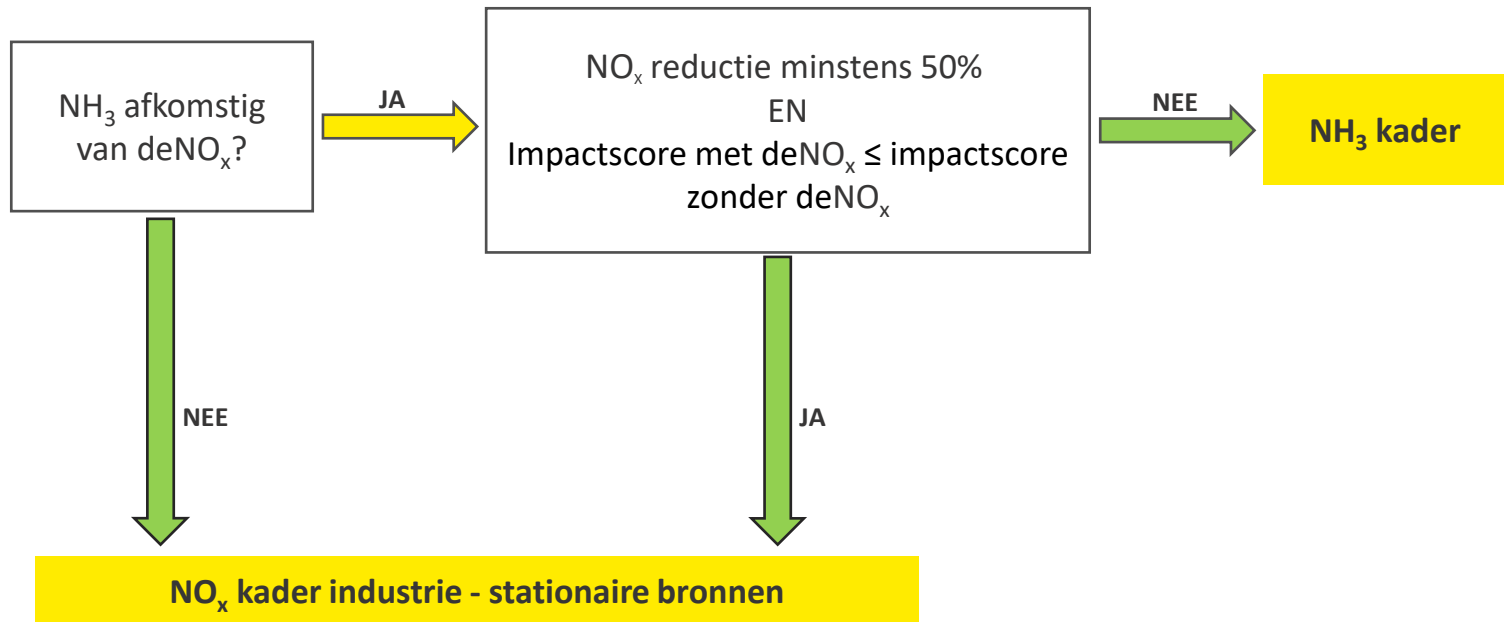
3 kaders

- ▶ “kader industrie – NO_x”
Hoofdstuk 3, afdeling 2 Stikstofdecreet
→ Exploitatie van een IIOA met een of meer stationaire bronnen van stikstofoxiden
- ▶ “kader mobiliteit – NO_x”
Hoofdstuk 3, afdeling 3 Stikstofdecreet
→ Mobiliteitsgerelateerd project
- ▶ “kader veehouderij/mestverwerkingsinstallatie – NH₃”
Hoofdstuk 3, afdeling 4 Stikstofdecreet
→ Exploitatie van een veehouderij of mestverwerkingsinstallatie (MVW)
Let op: veehouderij/MVW is hier ruimer gedefinieerd dan bij de bronmaatregelen, dus ook van toepassing als er geen PAS-referentie 2030 gerealiseerd moet worden.

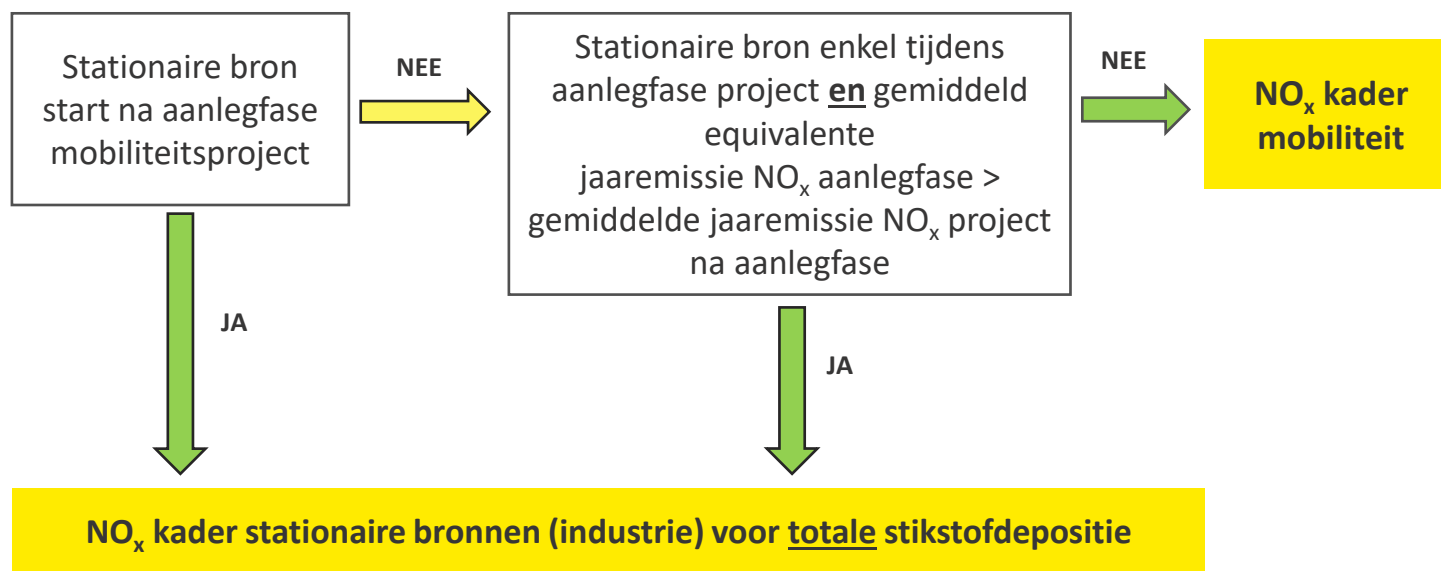
Welk beoordelingskader toepassen?

► NH₃ Industrie

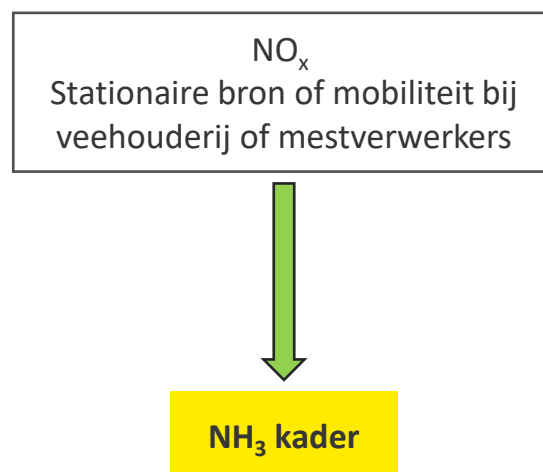
Welk beoordelingskader toepassen?

► NO_x mobiliteit en industrie

Welk beoordelingskader toepassen?

- ▶ NO_x veehouderij of mestverwerkingsinstallatie

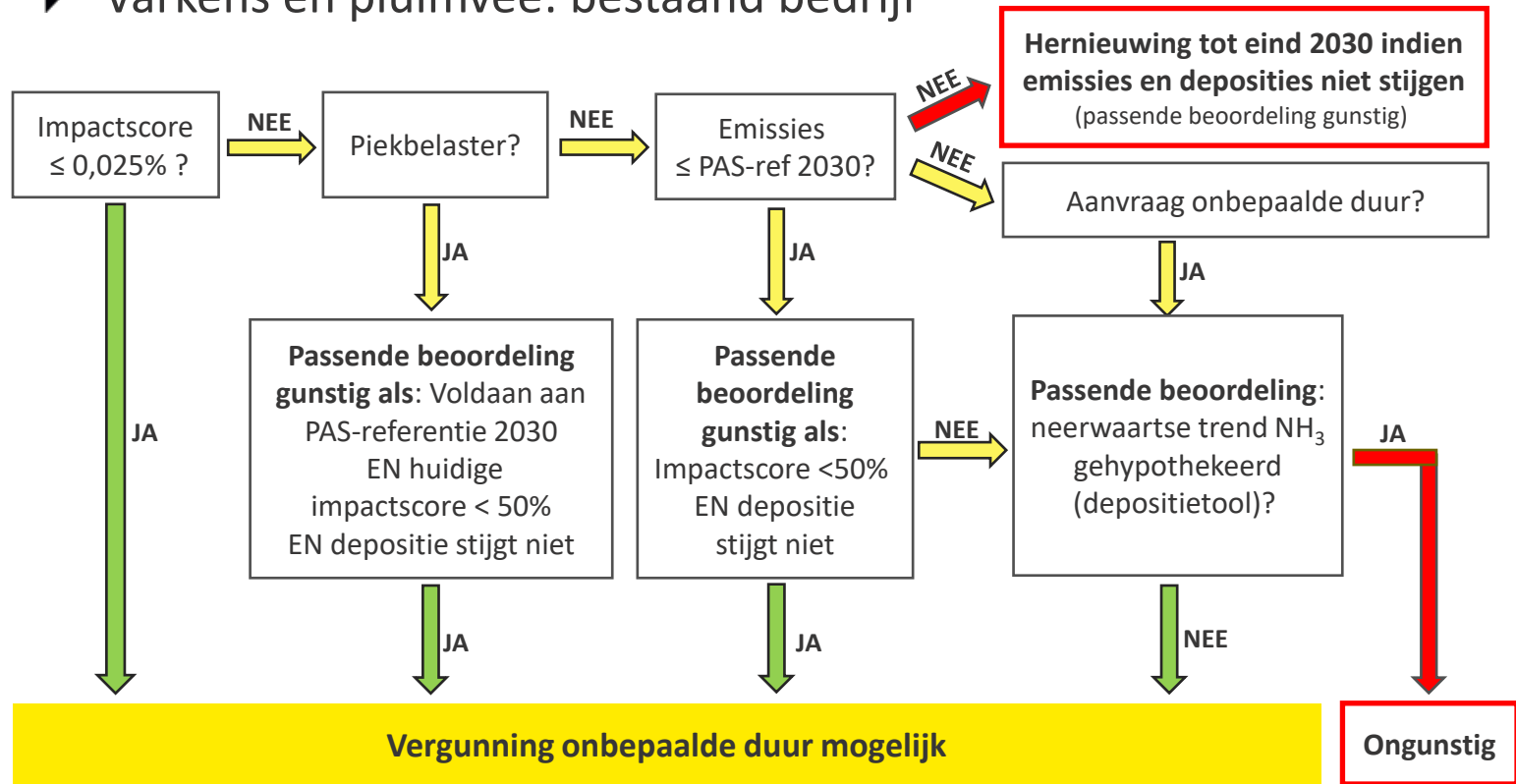
I. Beoordelingskaders voor vergunningen

- ▶ vereenvoudigde schema's veehouderijen en mestverwerkingsinstallaties

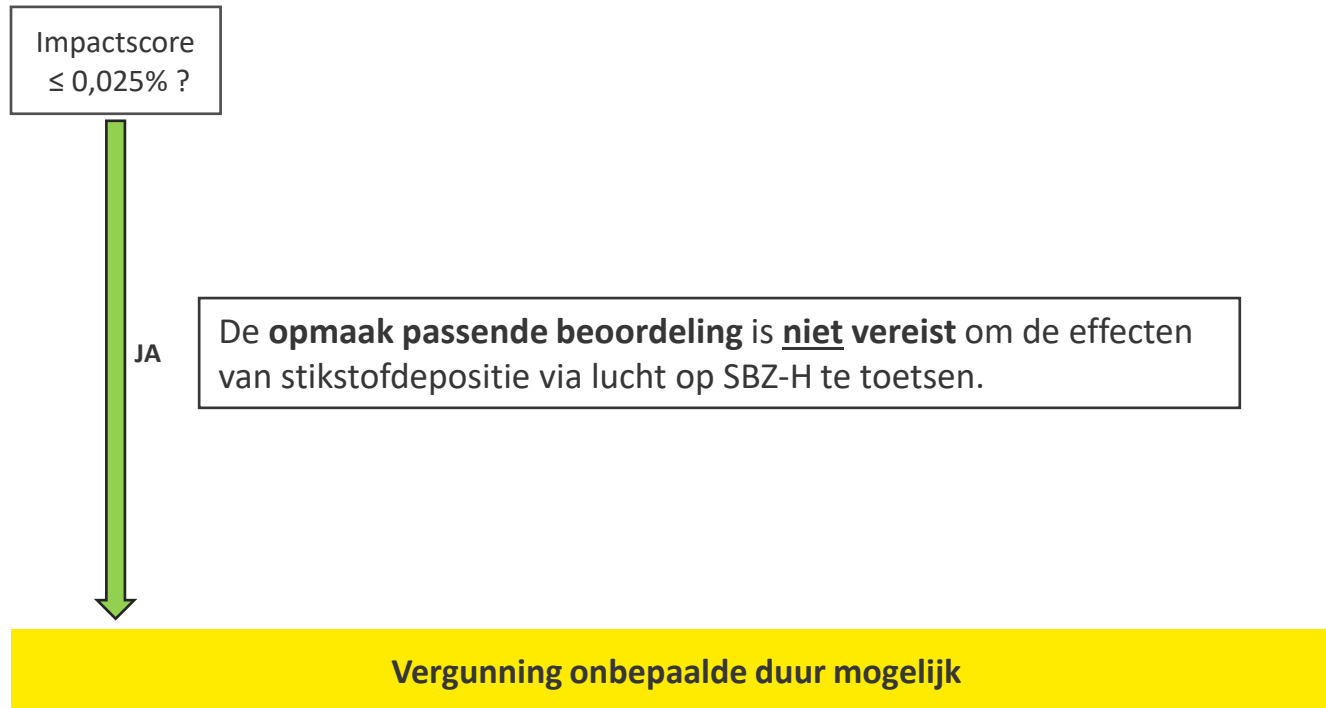
veehouderijen en mestverwerkingsinstallaties

► Varkens en pluimvee: bestaand bedrijf

veehouderijen en mestverwerkingsinstallaties

- ▶ Varkens en pluimvee: bestaand bedrijf

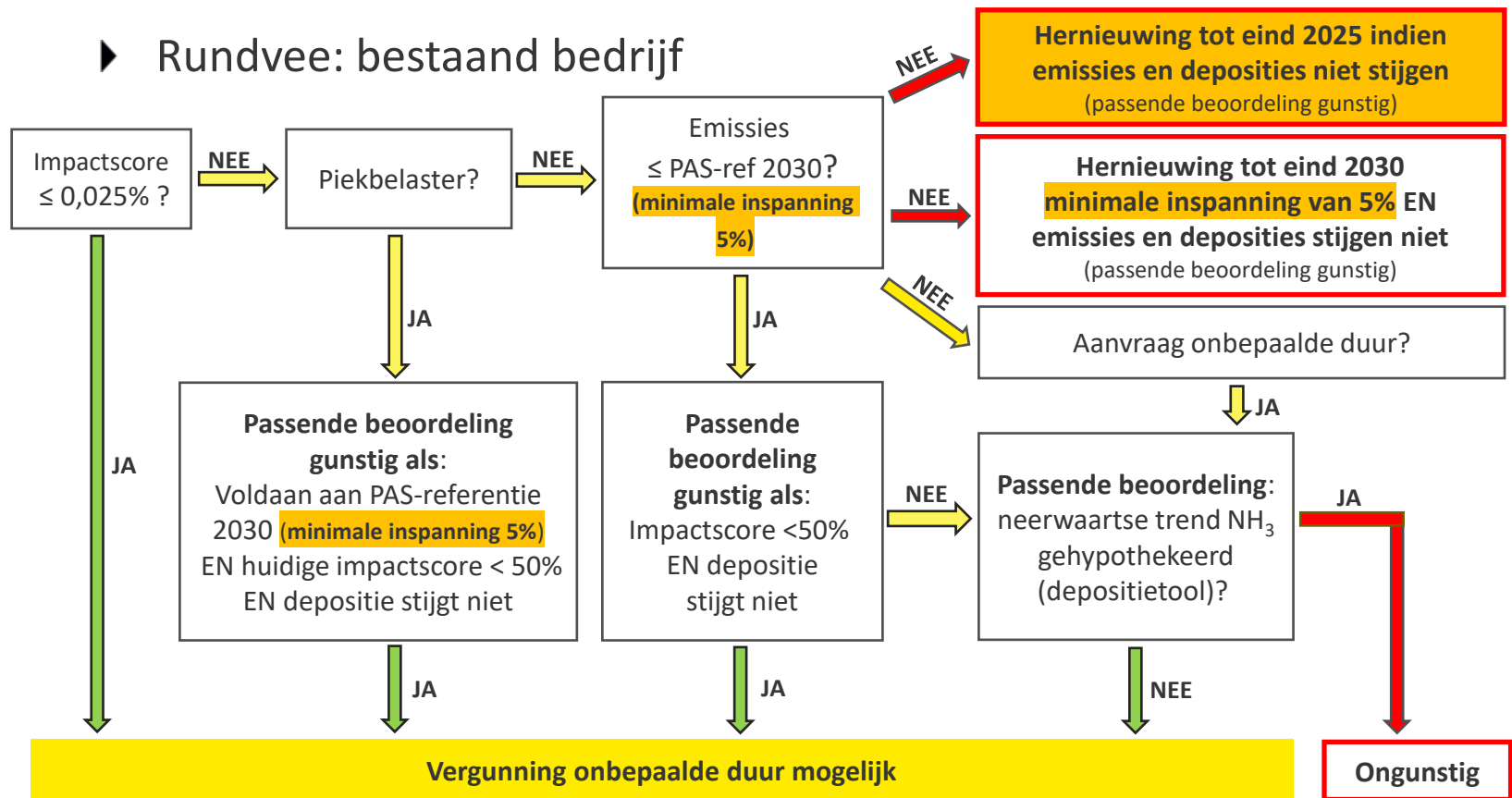
veehouderijen en mestverwerkingsinstallaties

- ▶ Varkens en pluimvee: bestaand bedrijf

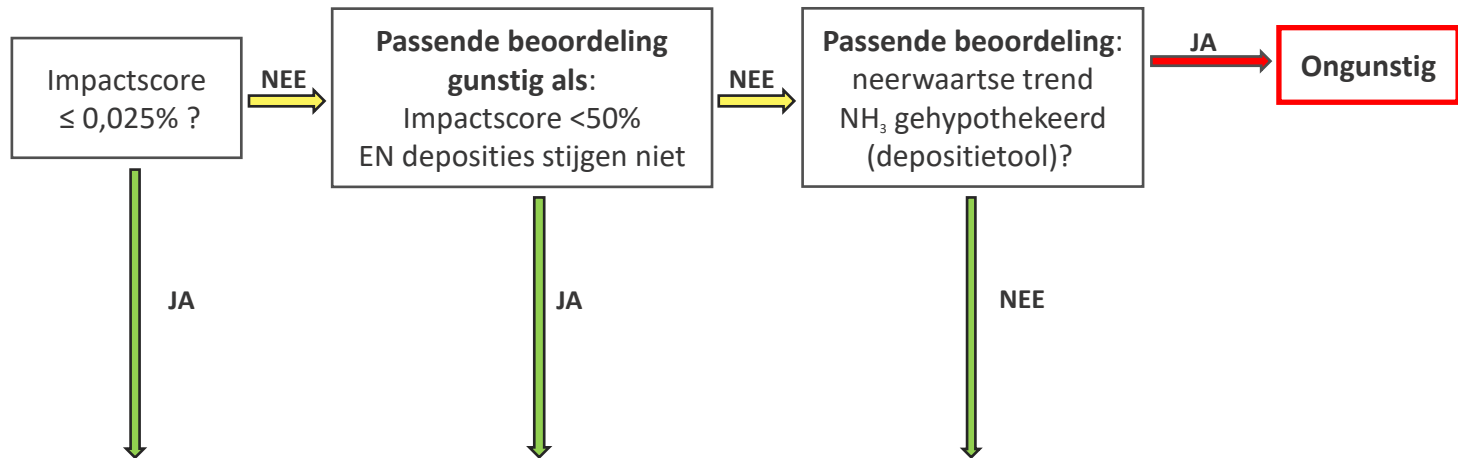
veehouderijen en mestverwerkingsinstallaties

► Rundvee: bestaand bedrijf

veehouderijen en mestverwerkingsinstallaties

- ▶ Bestaande veehouderij zonder PAS-referentie 2030 of bestaande mestverwerkingsinstallatie (MVI)

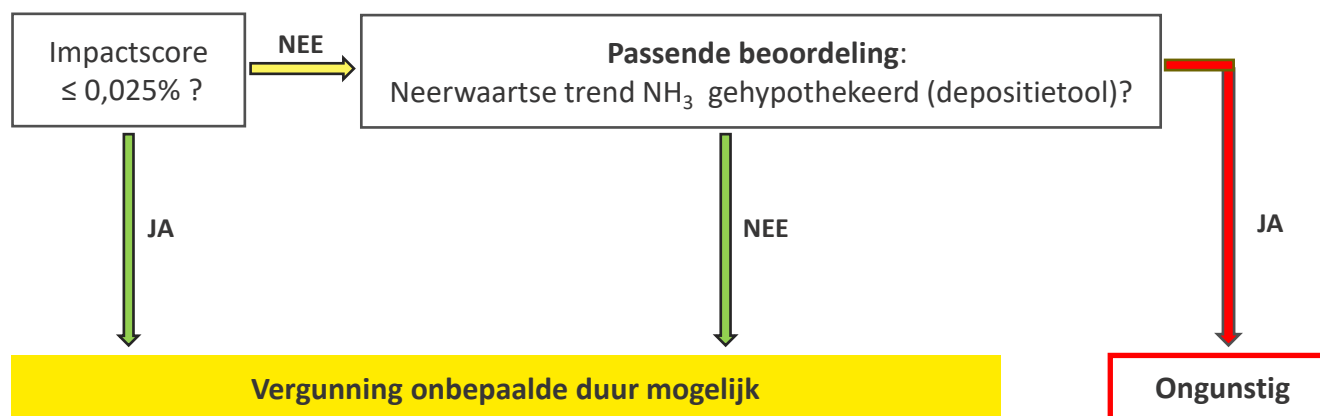

Vergunning onbepaalde duur mogelijk (let op MVI moeten voldoen aan de bronmaatregelen voor de MVI)

veehouderijen en mestverwerkingsinstallaties

- ▶ Nieuwe veehouderij of mestverwerkingsinstallatie (MVI)

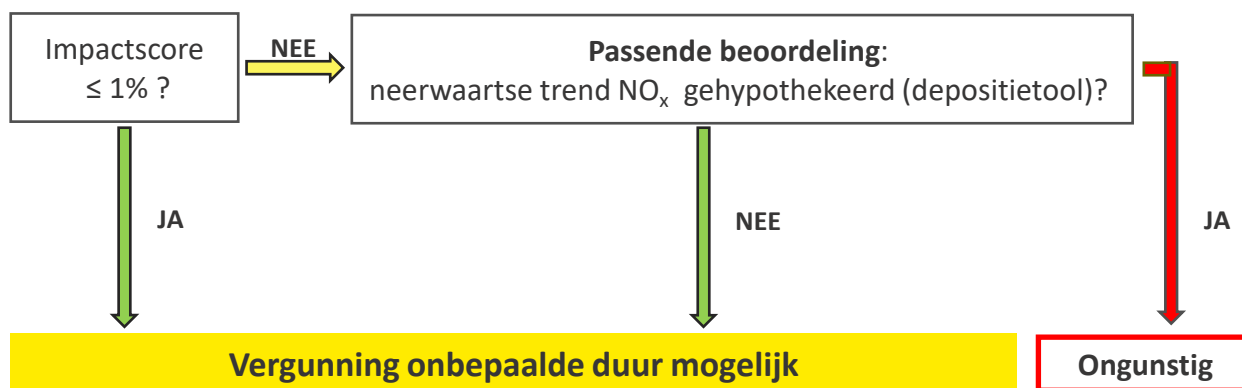

I. Beoordelingskaders voor vergunningen

- ▶ Schema beoordelingskader stationaire bronnen (industrie)
en beoordelingskader mobiliteit

Stationaire bron (industrie) of mobiliteitsgerelateerd project

II. Vergunningsprocedures procedurele bepalingen

Stikstofdecreet is van toepassing op nieuwe én op lopende omgevingsvergunningsaanvragen

- ▶ als bevoegde overheid dit nuttig vindt voor de toepassing van de beoordelingskaders, kan zij de beslissingstermijn van een lopend dossier bijkomend verlengen met:
 - 60 dagen als geen advies van een omgevingsvergunningscommissie vereist
 - 120 dagen als advies van een omgevingsvergunningscommissie vereist

Nieuw openbaar onderzoek en nieuwe adviesvraag aan adviesinstanties en omgevingsvergunningscommissie mogelijk

Beroepsprocedure voor omgevingsvergunningsaanvragen

- ▶ Aanpassen dossier in beroep

In beroep kunnen wijzigingen aan de vergunningsaanvraag worden aangebracht.

Daarbij kunnen ook gegevens of documenten aan het aanvraagdossier worden toegevoegd, of kunnen gegevens of documenten van het aanvraagdossier worden gewijzigd of vervangen.

- ▶ Administratieve lus in beroep

De bevoegde overheid in beroep kan deze toepassen om onregelmatigheden begaan door de bevoegde overheid in eerste aanleg te herstellen.

Beroepsprocedure voor omgevingsvergunningsaanvragen

► Onderzoek in beroep

De bevoegde overheid, vermeld in artikel 52, onderzoekt de vergunningsaanvraag in haar totaliteit.

Daarbij kan ze ook de ontvankelijkheid en volledigheid van het aanvraagdossier en de project-m.e.r.-screening opnieuw beoordelen, en vragen of toestaan dat de indiener van het aanvraagdossier onvolledigheden herstelt.

→ Voor lopende dossiers kan de overheid hierbij ook rekening houden met gegevens of documenten die werden gewijzigd in/toegevoegd aan het aanvraagdossier voor inwerkingtreding Stikstofdecreet

Artikel 19, tweede lid (ontbrekende gegevens opvragen), 20 en 21 (beslissing over project-m.e.r.-screening), zijn van overeenkomstige toepassing.

Vlaamse
overheid

Flankerend beleid

Vlaamse Landmaatschappij

Piekbelasters

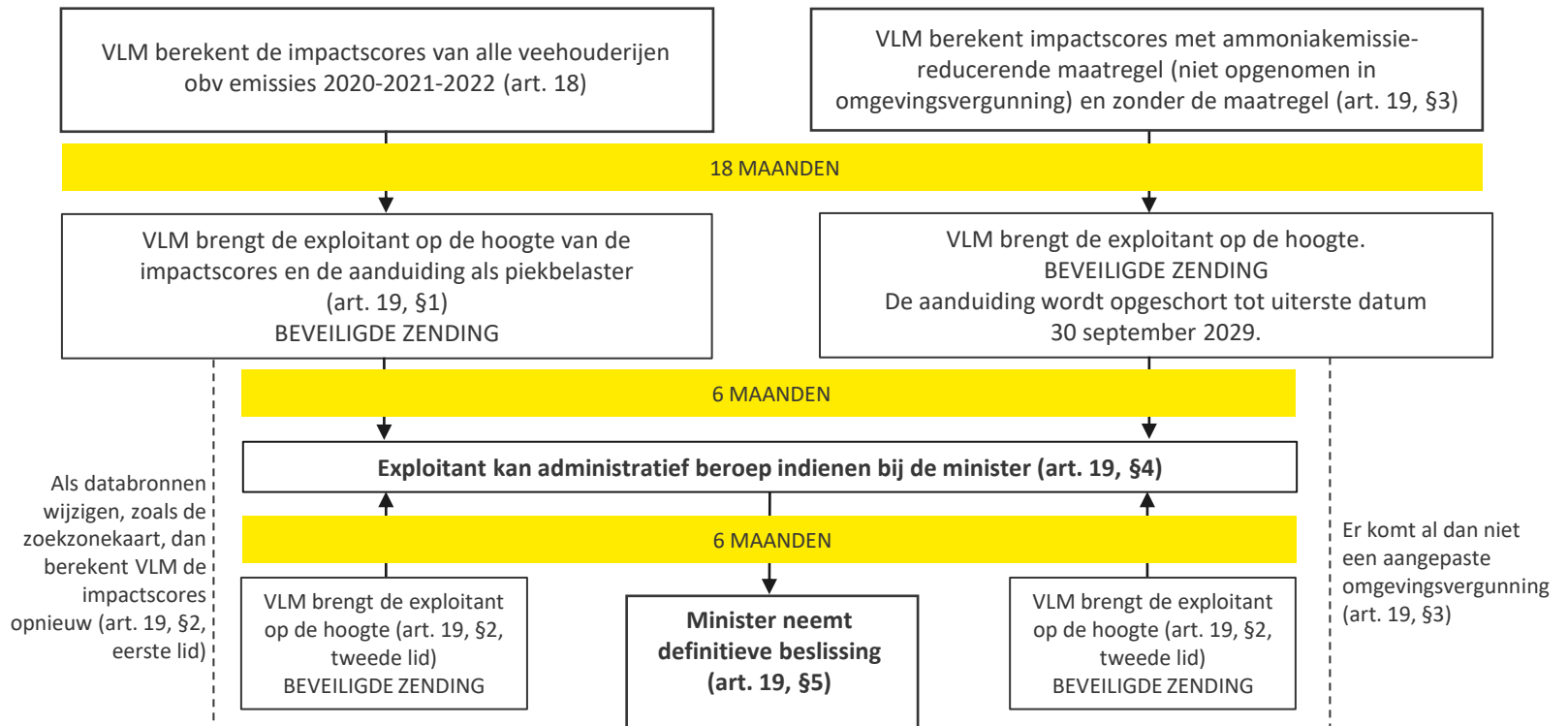
Piekbelasters

- ▶ Piekbelasters zijn bedrijven waarvan de uitstoot een disproportioneel grote impact (>50% bijdrage aan de KDW van het meest gevoelige habitat) heeft op de stikstofgevoelige habitats binnen de SBZ-H in hun omgeving.
- ▶ De aanduiding van piekbelasters wordt gebaseerd op de emissies in de jaren 2020-2021-2022 rekening houdende met de gemiddelde veebezetting voor die jaren. Voor die drie jaren worden impactscores berekend. Als minimaal twee van de drie berekende impactscores hoger zijn dan of gelijk aan 50%, dan wordt het bedrijf als piekbelaster beschouwd.
- ▶ Het decreet voorziet in een **procedure tot aanduiding van de piekbelasters**.

Procedure tot aanduiding piekbelasters

TIJDSTIP 0: DECREET TREEDT IN WERKING (VOORJAAR 2024)

Tijdstip 31 december 2030:
moment dat PAS-referentie moet worden gerealiseerd en voor piekbelasters ook nog een impactscore < 50% (art. 20, §1)

Tijdstip 30 september 2029:
moment waarop de exploitant over een aangepaste vergunning beschikt als hij kiest voor een ammoniakemissiereducerende maatregel of het moment waarop de exploitant melding doet voor een gedeeltelijke of volledige stopzetting.

Vlaamse
overheid

Piekbelasters

- ▶ Piekbelasters kunnen hun exploitatie verderzetten, maar moeten net zoals de andere bedrijven de emissiereducties van G8 realiseren tegen 31 december 2030 en de impactscore verminderen tot onder de 50%.
- ▶ Het is aan de exploitant zelf om zijn bedrijfsvoering hieraan aan te passen en dit in de vergunning te laten verankeren, uiterlijk op 30 september 2029. Als dit niet tijdig gebeurt dan wordt vanaf 1 oktober 2029 de vergunning ambsthalfve aangepast.
- ▶ Piekbelasters kunnen er voor kiezen hun activiteiten stop te zetten.
- ▶ Er wordt voorzien in flankerend beleid voor piekbelasters, zowel voor piekbelasters die hun activiteiten stopzetten, als voor piekbelasters die een bedrijfsreconversie of omschakeling doen.

Maatwerkgebieden

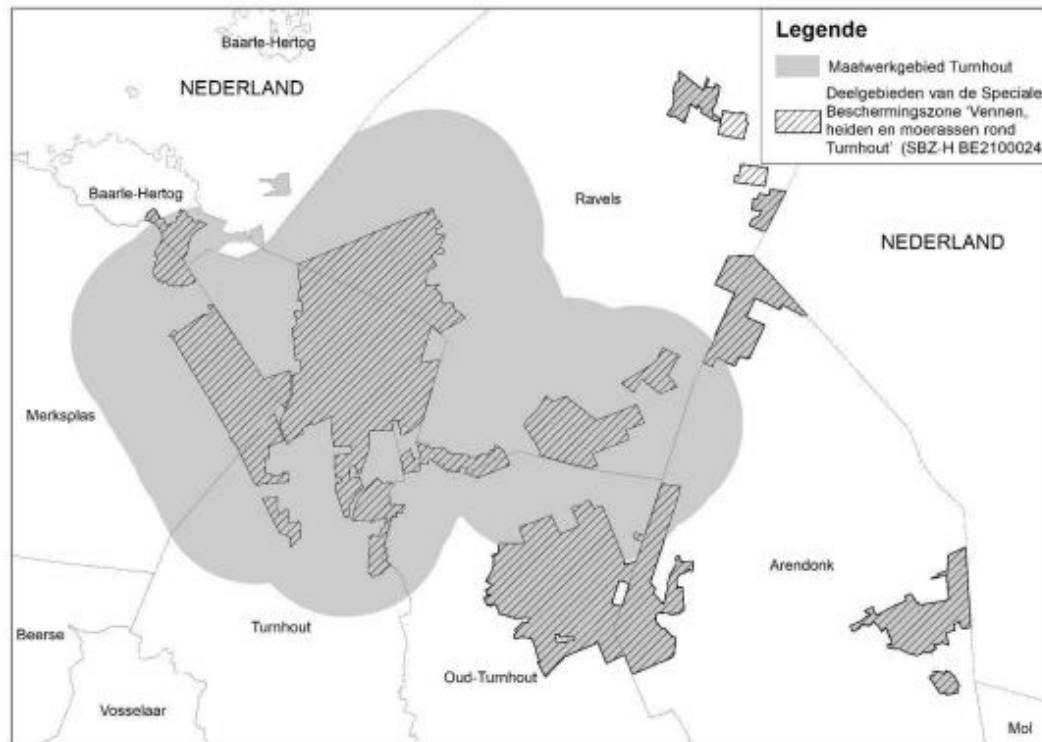
Maatwerkgebieden

- ▶ In vijf Vlaamse SBZ-H volstaan de emissiereducties uit het G8-scenario niet om de 2030-doelstelling te realiseren:
 - Kalmthoutse heide
 - Turnhouts Vennengebied
 - De Maten
 - Mechelse Heide en vallei van de Ziepbeek
 - Voerstreek
- ▶ MAATWERKAANPAK waarbij gekozen is om een inrichtingsnota op te maken voor alle gebieden zodat eenzelfde toegang tot inrichtingsmaatregelen en flankerende maatregelen verzekerd is.
- ▶ Turnhouts Vennengebied (ontwikkelingsplan + inrichtingsnota) <-> andere maatwerkgebieden (enkel inrichtingsnota's)

Maatwerkgebied Turnhouts Vennengebied

- ▶ Het werkingsgebied
Bijlage 3 bij het decreet van (datum) over de programmatische aanpak stikstof
Bijlage 3. De kaart van het Turnhouts Vennengebied, vermeld in artikel 41.

Maatwerkgebied Turnhouts Vennengebied

▶ Wat doet de intendant?

- Maakt voor 10 maart 2025 een ontwerp van ontwikkelingsplan op in samenspraak met VLM, ANB, Departement Omgeving, Agentschap Landbouw en Zeevisserij en met alle lokale actoren
- Rapporteert driemaandelijks over de voortgang aan de Vlaamse Regering

▶ En wat daarna?

De Vlaamse Regering stelt het ontwikkelingsplan vast als inrichtingsnota volgens de procedure voorzien in het decreet landinrichting

▶ Bewarend beleid?

In de periode tot 2 jaar na vaststelling van de inrichtingsnota kunnen geen vergunningen verleend worden voor veranderingen die gepaard gaan met een stijging van stikstofemissies of van stikstofdeposities

Andere maatwerkgebieden

▶ De werkingsgebieden

- Kalmthoutse heide
- De Maten
- Mechelse Heide en vallei van de Ziepbeek
- Voerstreek

▶ **Wat is hier de opdracht?**

Opmaak van ontwerpen van inrichtingsnota's
(= beschrijving van maatregelen en instrumenten) conform het decreet Landinrichting
binnen de twee jaar na de inwerkingtreding van het decreet

Maatwerkgebied Kalmthoutse Heide

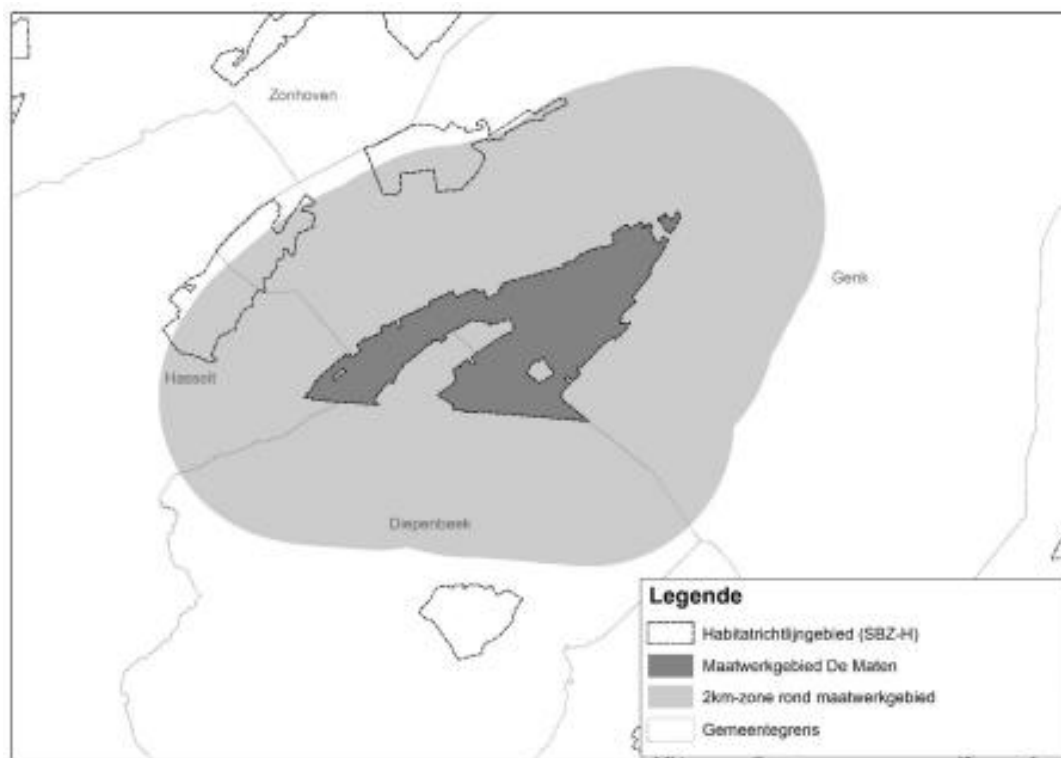
- ▶ **Het werkingsgebied**
Bijlage 4 bij het decreet van (datum) over de programmatische aanpak stikstof
Bijlage 4. De kaart van de Kalmthoutse Heide, vermeld in artikel 44.

Maatwerkgebied De Maten

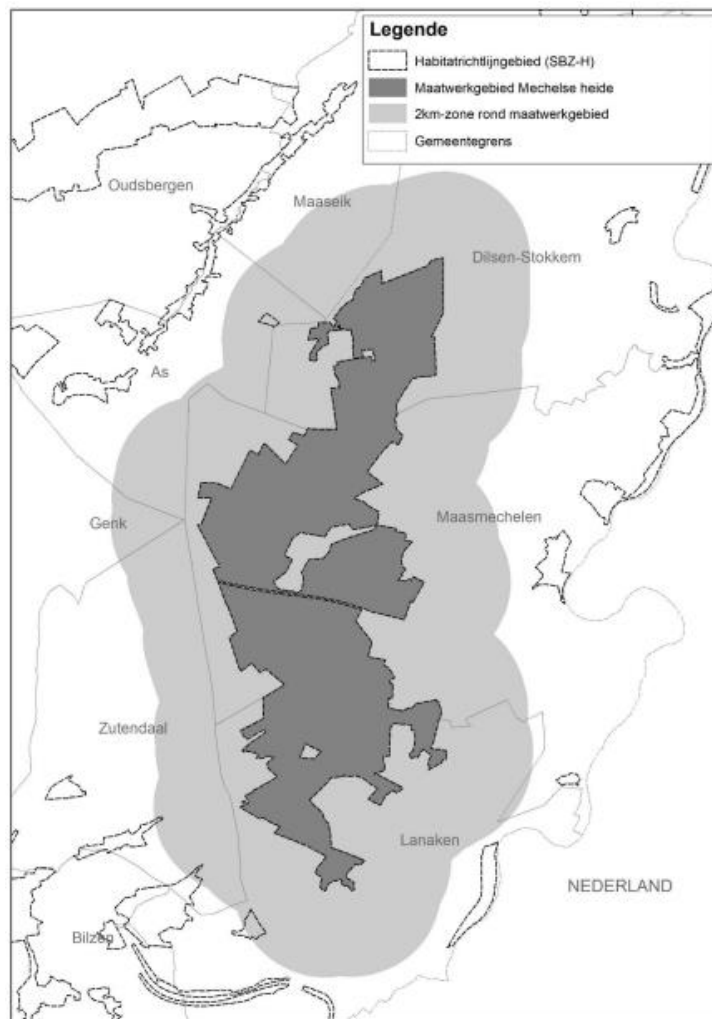
► Het werkingsgebied

Bijlage 5 bij het decreet van (datum) over de programmatische aanpak stikstof
Bijlage 5. De kaart van De Maten, vermeld in artikel 44.

Maatwerkgebied Mechelse Heide en Vallei van de Ziepbeek

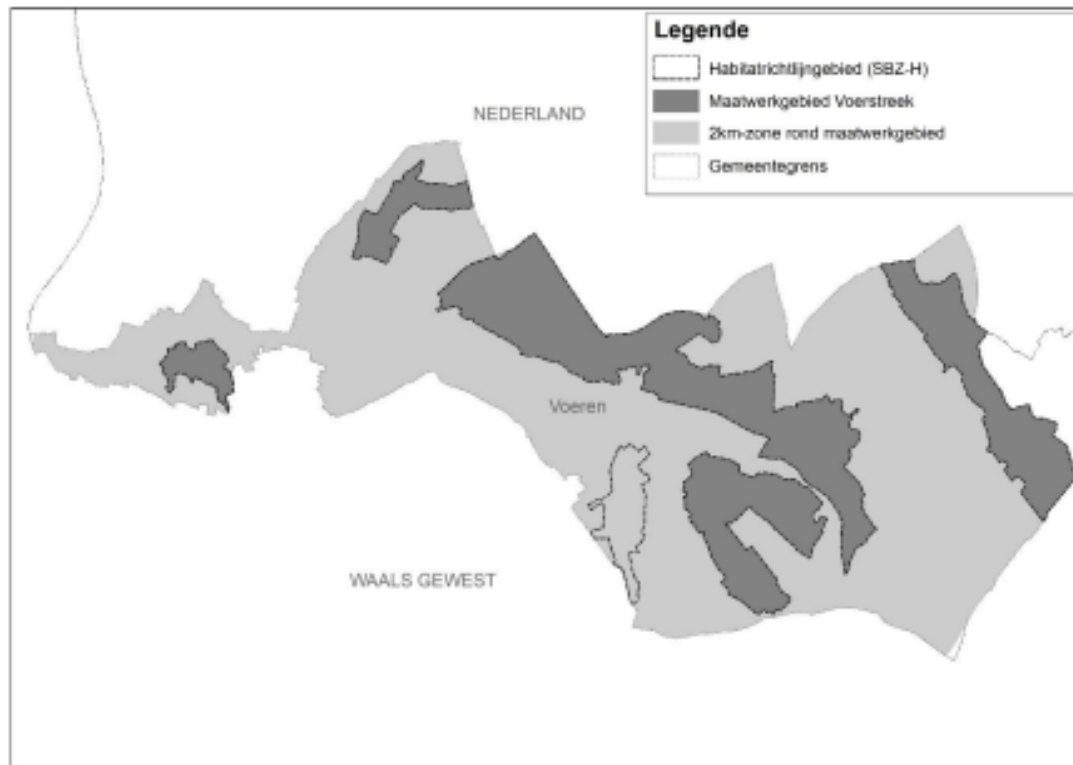
- ▶ **Het werkingsgebied**
Bijlage 6 bij het decreet van (datum) over de programmatische aanpak stikstof
Bijlage 6. De kaart van de Mechelse Heide, vermeld in artikel 44.

Maatwerkgebied Voerstreek

► Het werkingsgebied

Bijlage 7 bij het decreet van (datum) over de programmatische aanpak stikstof
Bijlage 7. De kaart van de Voerstreek, vermeld in artikel 44.

Nulbemesting (2 GVE/ha) in groene bestemmingen binnen SBZ-H

*(uitdovend effect van de ontheffing volgens de huidige
regelgeving werkt maar het gaat te traag om de
natuurdoelen in de Habitatrictlijngebieden te halen)*

Nulbemesting voor Stikstofdecreet

- ▶ Nulbemesting (2GVE/ha, jaar) in Mestdecreet
 - Gewestplanbestemmingen (*sinds 1998*):
 - Natuurgebieden, -ontwikkelingsgebieden, -reservaten
 - Bosgebieden **uitgezonderd de intensieve graslanden en akkers** (*volgens de Biologische WaarderingsKaart*)
 - Gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (*sinds 2009*)
 - Reservaat en natuur
 - Bos

- ▶ Afwijkingen
 - Huiskavels uitgezonderd in Bosgebieden
 - Op basis van BWK-code (*uit biologische waarderingskaart*)
 - Ontheffing op intensieve graslanden en akkers
 - Kan eenmalig overgedragen worden aan rechtstreekse afstammelingen
 - 2GVE + 100 kg N uit kunstmest op potentieel belangrijke graslanden

Nulbemesting na Stikstofdecreet

- ▶ Stikstofdecreet wijzigt het Mestdecreet
- ▶ Aanpassingen zijn gebaseerd op 2 principes:
 - In 2028 versnelde invoering van de 2GVE-norm in de bestaande groene bestemmingen die in de Speciale Beschermingszone van de Habitatrichtlijn (SBZ-H) liggen
 - In 2028 uitbreiding naar andere groene bestemmingen die in SBZ-H liggen
- Voor de duidelijkheid: voor gronden gelegen in groene bestemmingen maar die NIET in SBZ-H liggen, wijzigt er niets.

Nulbemesting na Stikstofdecreet

- ▶ In 2028 **versnelde invoering** van de 2GVE-norm in de bestaande groene bestemmingen die in SBZ-H liggen
 - Op percelen die in SBZ-H liggen vervalt op 1 januari 2028
 - De toegekende ontheffing
 - *Overdrachtsregels blijven in tussenperiode van toepassing*
 - De mogelijkheid van 2GVE+100 kg N kunstmest > wordt dus 2GVE
 - Huiskavels zijn vrijgesteld van de 2GVE-norm
 - Flankerend beleid is voorzien
 - Voor de percelen met ontheffing kan de landbouwer kiezen om al vroeger over te schakelen naar de 2GVE-norm
 - Jaarlijks vanaf 2024 tot 2027
 - Verhoogd flankerend beleid: het eenmalig toegekende bedrag per hectare vermindert jaarlijks vanaf 2024 tot 2028

Nulbemesting na Stikstofdecreet

- ▶ In 2028 **uitbreiding** naar andere groene bestemmingen die in SBZ-H liggen
 - Bijkomende groene ruimtelijke bestemmingen:
 - Reservaat en natuur, Bos volgens PRUP of GemRUP
 - Overig groen volgens GRUP, PRUP of GemRUP uitgezonderd AGEB-gebieden*
 - Parkgebieden, Groengebieden, Bufferzones en Bosgebieden - intensieve graslanden of akkers
 - Op percelen die in SBZ-H liggen, wordt op 1 januari 2028
 - De 2GVE-norm van toepassing
 - Is er geen mogelijkheid van 2GVE+100 kg N kunstmest
 - Huiskavels worden van toepassing conform het Mestdecreet
 - De landbouwer kan kiezen om al eerder over te schakelen naar de 2GVE-norm met dezelfde condities (zie vorige slide)

*AGEB-gebieden: Agrarisch gebied met Ecologisch Belang

en Agrarisch gebied met overdruk natuurverweving

Nulbemesting na Stikstofdecreet

► Communicatie

- Mestbank informeert alle betrokken landbouwers individueel volgens situatie 1 jan 2024 (Welke percelen, flankerend beleid, aanvraagprocedure, ...)
- Website VLM wordt zo snel mogelijk geactualiseerd
- TIP: wacht de persoonlijke communicatie af
- Wie reeds in 2024 overschakelt naar 2GVE-norm en wil gebruik maken van het flankerend beleid, mag de betreffende percelen niet bemesten. Enkel begrazing tot 2GVE/ha op jaarbasis is toegestaan.

Hervorming nutriëntenemissierechten (NER)

Definitie nutriëntenemissierechten

Nutriëntenemissierechten (NER) zijn individuele en verhandelbare **mestproductierechten**. Ze geven het maximaal aantal dieren weer die een landbouwer op een bedrijf op jaarbasis mag houden. Ze moeten enerzijds dierenaantallen onder controle houden en anderzijds de ondernemingsdynamiek ondersteunen.

De afdeling Mestbank van de Vlaamse Landmaatschappij kent de nutriëntenemissierechten toe.

Vlaamse
overheid

Doelstelling hervorming NER

- ▶ Huidige systeem NER niet verenigbaar met de doelstellingen PAS:
 - Groot aantal niet-ingevulde NER
 - Uitbreidingen waren mogelijk via NER-MVW
- ▶ Doel van de hervorming NER
 - Systeem NER sturend maken
 - Totaal volume aan beschikbare NER nauwer laten aansluiten bij de huidige omvang van de veestapel

Maatregelen hervorming NER

- ▶ Uitbreiding mits mestverwerking volledig stopzetten
Sinds 1 januari 2022 (reeds gerealiseerd)
- ▶ Minder uitzonderingen bij overnames van NER-D (art. 74)
- ▶ Afroming slapende NER (art. 75 en 76)
- ▶ Rundvee: indien doelstelling PAS niet gehaald worden in 2026 (art. 77)
 - Vrijwillige opkoopregeling van NER tem 31.12.2027
 - Gedwongen opkoopregeling van NER na 2027
- ▶ Vrijwillige stopzettingsregeling voor varkens
 - 30% minder varkens in Vlaanderen
 - overeenkomstige NER worden geannuleerd

Maatregelen hervorming NER

- ▶ Mestbank meldt ten laatste tegen 1 september 2024 het aantal nieuw toegekende NER per landbouwer op het Mestbankloket
 - Mogelijkheid om bezwaar in te dienen bij Mestbank
- ▶ Nieuwe overdrachtsregels van toepassing 1 dag na publicatie van decreet in Belgisch Staatsblad
 - Formulieren en meer info op [Nutriëntenemissierechten \(NER\) | Vlaamse Landmaatschappij \(vlm.be\)](#)

Flankerend beleid

Flankerend beleid

Het decreet vergt grote inspanningen van de landbouwsector, daarom wordt voorzien in een flankerend beleid voor landbouwers.

- ▶ Reeds in uitvoering:
 - De vrijwillige stopzettingsregeling voor varkens, initieel beperkt tot varkensbedrijven met een impactscore van minstens 0,5%, later verruimd tot bedrijven met een impactscore hoger dan 0,025%
 - Verhoogde steun voor ammoniakemissie reducerende investeringen
 - Bedrijfssteun (GLB 2023 – 2027)
 - Begeleiding (onder meer door de transitie manager bij Agentschap Landbouw & Zeevisserij)

- ▶ Op komst, treedt meteen in werking na publicatie decreet:
 - Woonrecht
 - Tijdelijk woonrecht voor de landbouwer, zijn afstammelingen, de langstlevende echtgenoot, echtgenote of wettelijk samenwonende, en hun respectievelijk gezinsleden
 - Het woonrecht houdt het recht in om de woning residentieel te bewonen

Flankerend beleid

- ▶ Op komst (uitvoeringsbesluiten en inrichtingsnota's nodig):
 - De vrijwillige stopzettings- en reconversieregeling voor oranje bedrijven en bedrijven uit het Turnhouts Vennengebied
(besluit werd een eerste keer goedgekeurd door de VR op 13/10/2023, ligt nu voor goedkeuring voor bij de Europese Commissie)
 - Het flankerend beleid voor piekbelasters
 - Het flankerend beleid voor maatwerkgebieden
(via inrichtingsnota's – zie maatwerkgebieden)
 - Vergoedingsregeling voor annulatie van niet ingevulde NER
 - Het flankerend beleid voor de bemestingsverboden bestaande uit:
 - Een compensatievergoeding
 - Een bijkomende vergoeding voor terreininvesteringen
 - Een specifiek flankerend beleid voor landbouwers waarvan op meer dan 20% van de tot het bedrijf behorende oppervlakte landbouwgrond, een verruimde of versnelde invloed van het bemestingsverbod van toepassing is

Vlaamse
overheid

Steunmaatregelen

Agentschap Landbouw en Zeevisserij

Inhoud

▶ VLIF

Productieve investeringen op landbouwbedrijven

- AER-investeringen
- VLIF-innovatie

▶ Overige maatregelen

- Vorming en advies
- Demo's en Europese Innovatiepartnerschappen (EIP)

VLIF Productieve investeringen

▶ Voor wie?

- Landbouwbedrijven die voldoen aan
 - De definitie van actieve landbouwer en verdien capaciteit hebben van 20.000 euro of meer
 - Rechtspersoon: alle zaakvoerders, bestuurders natuurlijke personen
- Groepen van landbouwers

▶ Wat?

- Lijst van (sub-)investeringen: losse codes en codes samen aan te vragen
 - Met gemiddelde eenheidskosten of offertes
 - Omgevingsvergunning bij steunaanvraag

Steunaanvraag indienen: per blokperiode

Vlaamse
overheid

VLIF Productieve investeringen

▶ Hoeveel?

- 15%, 30%, 40% of 50% steun, afhankelijk van de duurzaamheid van de investeringen
- 10% bijkomende steun voor 30%, 40% en 50% investeringen voor jonge landbouwers en groeperingen (5% voor context)
- Maximaal steunbedrag van 300.000 euro per bedrijf

- Afzonderlijke steunpercentages en geen plafond voor AER-investeringen
 - Aparte tegel

▶ Selectie

Op basis van duurzaamheidsscores (en contextscores)

Ammoniakemissiereducerende investeringen

- ▶ NIEUWBOUW: investeringen in nieuwe rundvee-, pluimvee- en varkensstallen waar ammoniak-reducerende technieken (met onroerende investeringen) toegepast worden, én die gebouwd worden met een passende omgevingsvergunning die dateert vanaf 1 januari 2023
 - Steunpercentage voor de hele stal van 40%
 - Indien tenminste één bedrijfsleider een jonge landbouwer is, wordt het steunpercentage 65%
 - LET OP: Rundveestallen waar als enige ammoniak-reducerende techniek een mestrobot en/of mestschuif (niet samen met een emissiearme vloer op PAS-lijst) en/of een weidegangregistratiesysteem obv dierherkenning gebruikt wordt kunnen niet onder NIEUWBOUW aangevraagd worden

Ammoniakemissiereducerende investeringen

AER-INVESTERINGEN: ammoniakemissiereducerende investeringen in de veehouderij in andere stallen dan deze die onder NIEUWBOUW (zoals hiervoor omschreven) vallen:

→ steunpercentage van 80%.

(t.t.z. in bestaande stallen of stallen met vergunning van voor 1/1/2023 of stallen met bvb. enkel mestrobot)

Vlaamse
overheid

Ammoniakemissiereducerende investeringen

- ▶ Aparte tegel op het e-loket maar
 - manier van aanvragen/indienen identiek
 - dezelfde subinvesteringslijnen in een stal (maar vast steunpercentage)
 - codes voor ammoniakreducerende technieken enkel in deze tegel terug te vinden
 - dezelfde selectiemethodiek – maar apart (selectie/budget)

VLIF Innovatie

▶ Wat?

Steun voor innovatieve investeringen die nog niet op de VLIF limitatieve lijst voorkomen (onroerende goederen, installaties, machines en uitrusting en in software en sturingsprogramma's en de daarbij horende onderzoeks-, studie- en begeleidingskosten)

▶ Voor wie?

- Landbouwbedrijven die voldoen aan de definitie van actieve landbouwer en verdien capaciteit hebben van 20.000 euro of meer
- Groepen van landbouwers

VLIF Innovatie

Steunaanvraag indienen: na oproep

▶ Hoeveel?

50% steun voor de investeringen zelf en begeleidingskosten en 65% voor meetkosten (verhoogd tot 80% indien deze milieu- of klimaatgerelateerd zijn)

▶ Selectie

Door beoordelingscommissie op basis van verschillende criteria zoals o.a. de mate van innovatie, verduurzaming en samenwerking

Vlaamse
overheid

AKIS

▶ Vorming en advies

- Aankoop van vorming en advies door actieve landbouwer met bedrag beschikbaar in kennisportefeuille
- Jaarprogramma vorming aangeboden door vormingscentra
 - Erkende vormingscentra en adviesdiensten

▶ Demoprojecten

- Doel: landbouwers bewust maken van duurzame technieken en methoden en hen door demonstraties sensibiliseren om ze toe te passen op hun bedrijf
- Jaarlijkse oproep met opgelegde thema's

▶ Europese Innovatiepartnerschappen (EIP)

- Bottom-up projecten waarin een operationele groep aan de slag gaat met een bepaalde problematiek/opportuniteit
- Jaarlijkse oproep

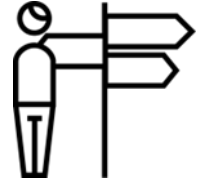
Meer info nodig?

- ▶ www.vlaanderen.be/landbouw
[Transitie Programmatische aanpak stikstof \(PAS\) | Landbouw en Zeevisserij \(vlaanderen.be\)](#)
- ▶ Uitleg voor groepen, webinars en/of artikelen mogelijk
 - PAS-transitiemanager Riccy Focke: flankerend beleid bedrijfsniveau
Riccy.focke@lv.vlaanderen.be
 - Katrien Bousserly: technische expertise
Katrien.bousserly@lv.vlaanderen.be

Slot

Wetwijzer

- ▶ Aarzel niet om ons jullie vragen door te mailen naar stikstof@vlaanderen.be
- ▶ Link naar presentatie, opname en FAQ sturen we naar de deelnemers en zetten we op de webpagina's: [Beleidsfora](#) en [Stikstof in Vlaanderen](#)

Vlaamse
overheid